

شناخت و تحلیل فضای شهری میدان حسن آباد تهران

دانشکده هنر و معماری

استاد:

دکتر احمد رضا کشتکار

اعضای گروه:

هلیا احمدی

مهران شجاعی

سید محمد حسین طاهر طاهری

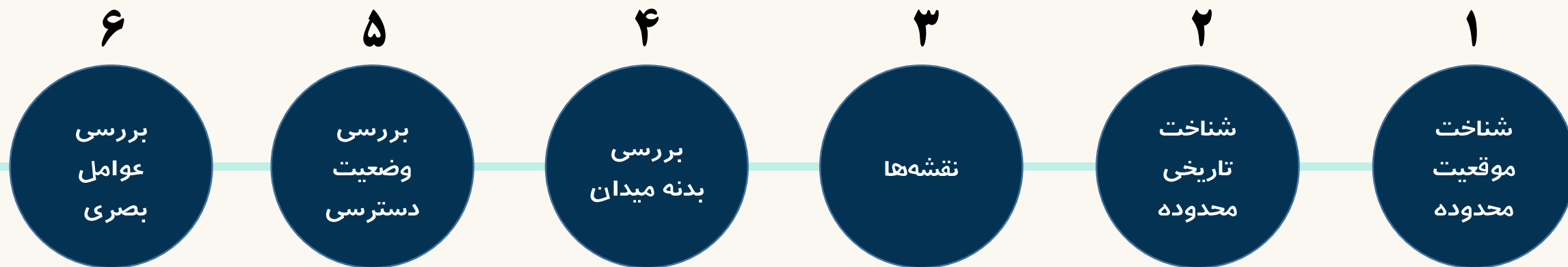
سایه قربان بیگ

زهرا معصومی

نیمسال دوم تحصیل ۹۹-۹۸



روند ارائه

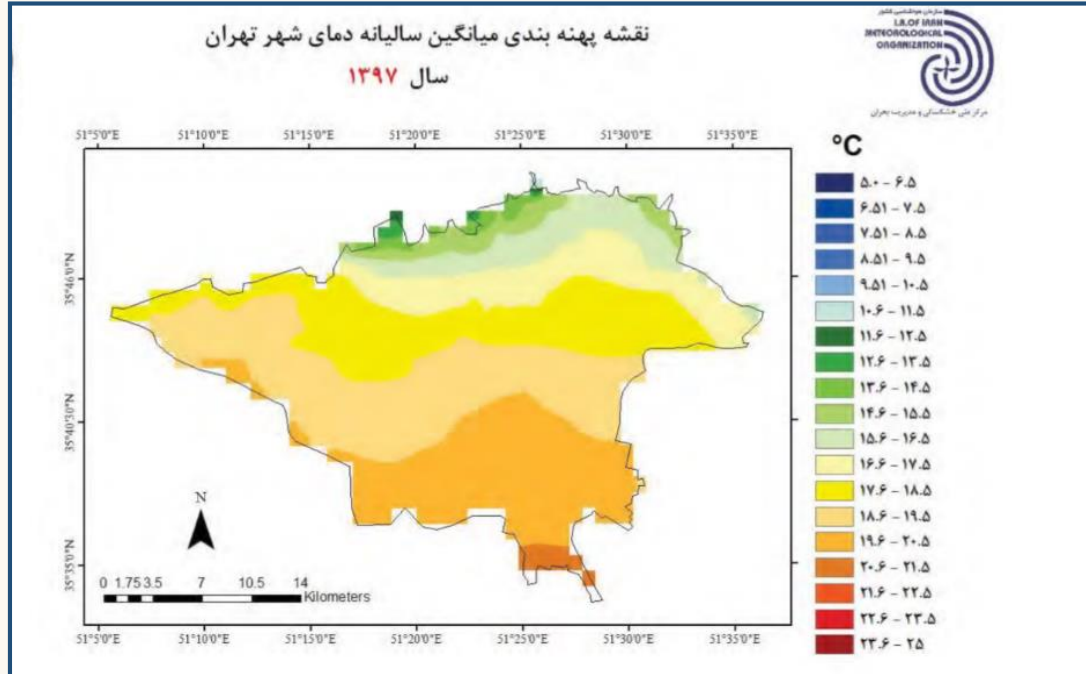


شناخت موقعیت محدوده





شهر تهران به دلیل مرکزیت استان تهران، به عنوان پایتخت کشور، با برخورداری از بیشترین میزان جمعیت در مقایسه با سایر شهرهای ایران، جایگاه استراتژیک و تعیین کننده‌ای را از آن خود کرده است. شهر تهران در دامنه جنوبی رشته کوه البرز واقع شده است و از سمت جنوب به کوه‌های ری و بی‌بی‌شهربانو و دشت‌های هموار شهریار و ورامین منتهی می‌شود. جمعیت آن طبق سرشماری نفوس و مسکن سال ۱۳۹۵ حدود ۸ میلیون و ۷۰۰ هزار نفر محاسبه گردیده است که سبب آن گشته تا به عنوان پانزدهمین شهر پرجمعیت جهان شناخته شود. همچنین تهران با مساحت بیش از ۷۳ هزار هکتار، بیست و هشتمین شهر بزرگ دنیا می‌باشد. شهر تهران هم‌اکنون به ۲۲ منطقه و ۱۱۲ ناحیه تقسیم شده است.



در نواحی مختلف استان تهران به علت موقعیت ویژه جغرافیایی، آب و هوای متفاوتی شکل گرفته است. سه عامل جغرافیایی در ساخت کلی اقلیم استان تهران نقش موثری دارند:

کویتر یا دشت کویر:

مناطق خشک مانند دشت قزوین، کویر قم و مناطق خشک استان سمنان که مجاور استان تهران قرار دارند، از عوامل منفی تاثیر گذار بر هوای استان تهران هستند و موجب گرما و خشکی هوا، همراه با گرد و غبار می شوند.

رشته کوه های البرز:

این رشته کوه ها موجب تعدیل آب و هوا می شود.

بادهای مرطوب و باران زای غربی:

این بادهای نقش موثری در تعدیل گرمای سوزان بخش کویری دارند، ولی تاثیر آن را خنثی نمی کنند.

استان تهران را می توان به ۳ بخش اقلیمی زیر تقسیم بندی کرد:

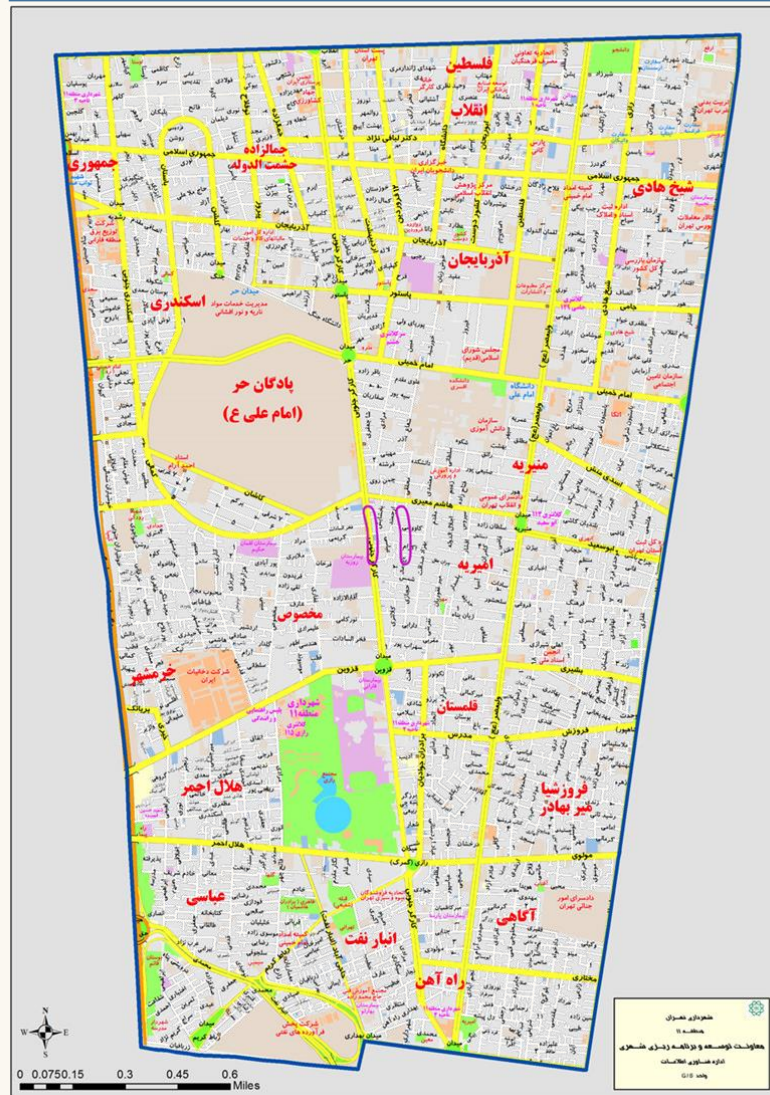
۱. اقلیم ارتفاعات شمالی

۲. اقلیم کوهپایه

۳. اقلیم خشک و نیمه خشک



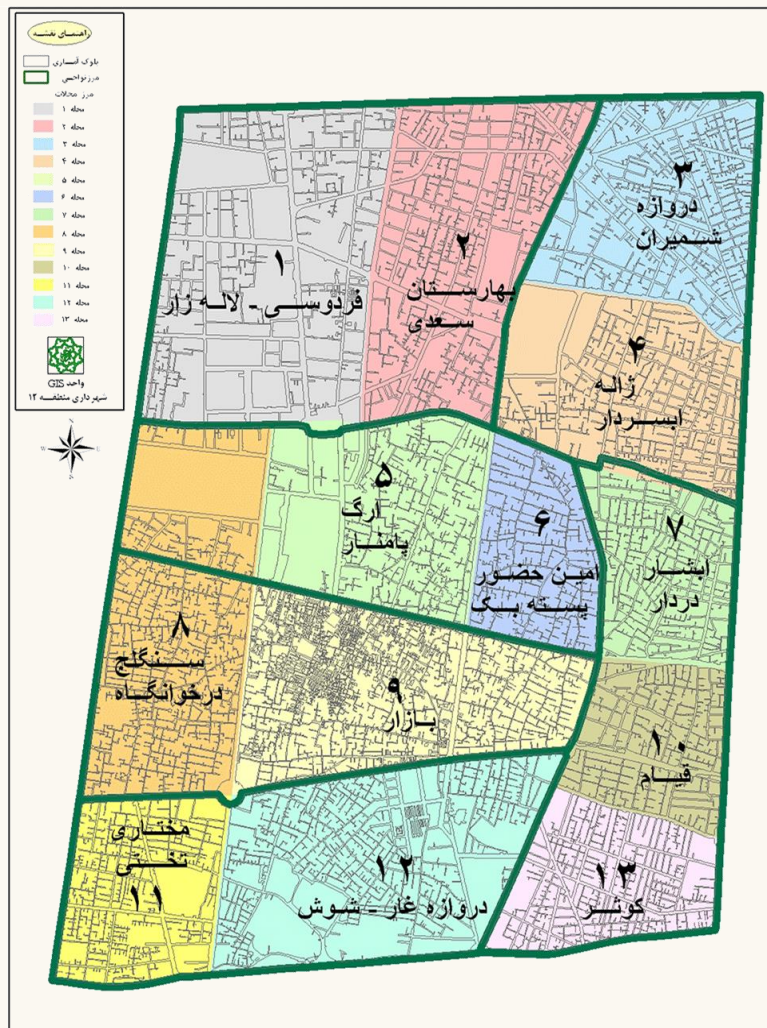
محلات منطقه ۱۱ شهر تهران



منطقه ۱۱ شهرداری تهران از بخشهای مرکزی کلان شهر تهران است . سابقه شکل گیری بافتهای مسکونی به اولین تجدید حیات تهران در دهه ۱۲۸۰ ق. بازمی گردد و مقارن آن سالها است و به پیکره سنتی شهر تهران مربوط می شود . بدون شك رونق ، توسعه و شکل گیری ساختارهای اصلی منطقه مربوط به دوران پهلوی اول است بین سالهای ۱۳۰۴ تا ۱۳۲۰ که بتدریج این عناصر یا در محدوده کنونی منطقه ۱۱ و یا در جوار آن است . (عناصری چون راه آهن ، دانشگاه پادگان ، بیمارستان و پارک شهر) بطور کلی تا سال ۱۳۴۲ بخشهای مهمی از منطقه ۱۱ از مناطق مرفه نشین و پررونق تهران محسوب می شود. اما همزمان به لحاظ موقعیت مرکزی منطقه فعالیتهای کارگاهی و بازارهای تخصصی در بخشهای شمالی منطقه رونق می یابند. منطقه ۱۱ از نظر تاریخی یکی از مناطق مهم میراث فرهنگی به شمار می آید که از جمله می توان به دروازه قزوین ، باغ شاه ، خیابان شیخ هادی و خیابان منیریه اشاره نمود .

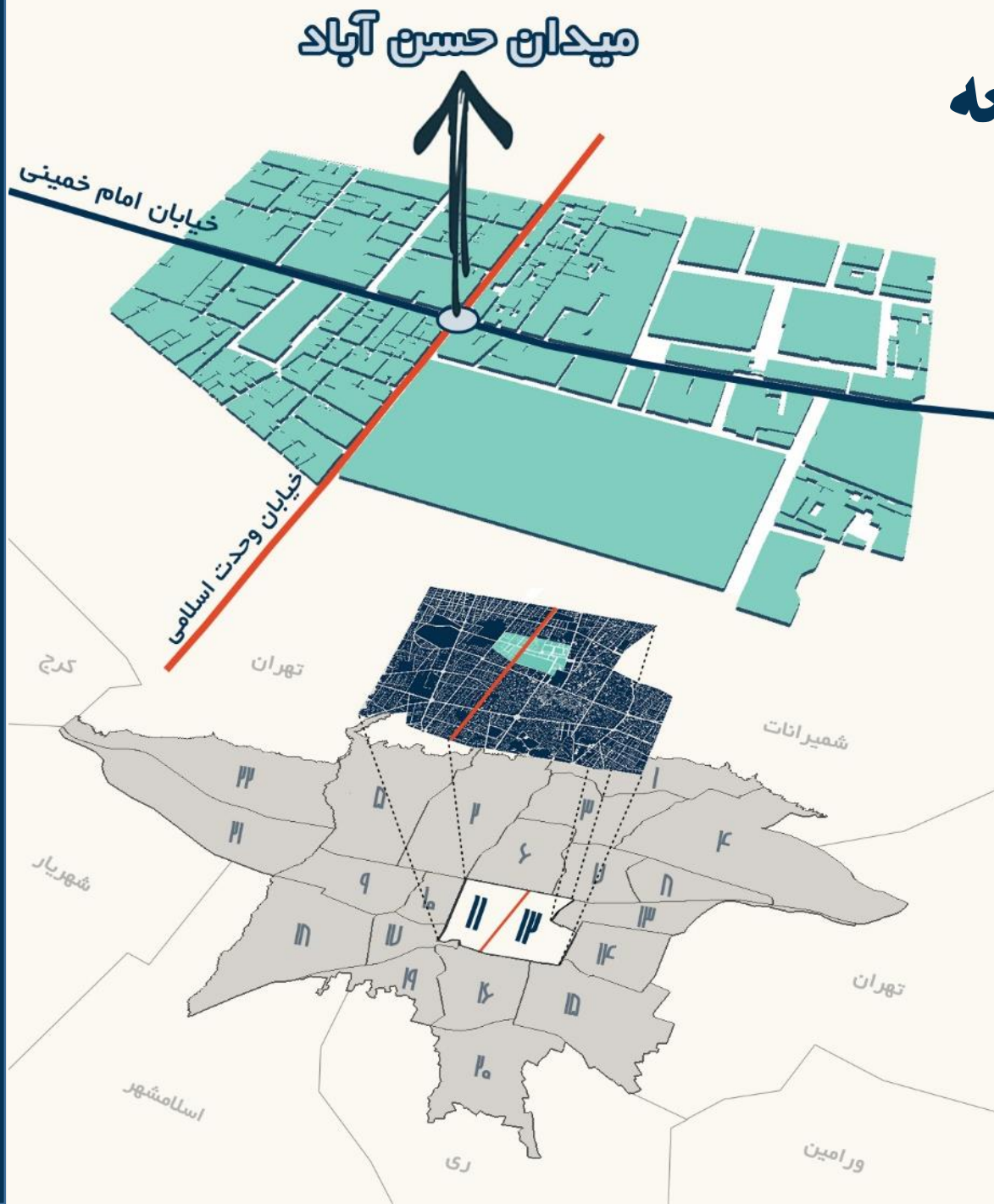
منطقه ۱۲ شهرداری تهران

محلات منطقه ۱۲ شهر تهران



- منطقه ۱۲ یکی از مناطق قدیمی شهر تهران محسوب می شود که در مرکز این شهر واقع شده است.
- این منطقه با مساحت ۹۱/۱۶ کیلومتر مربع شامل ۶ ناحیه و ۱۳ محله می باشد.
- از مهمترین ویژگی های این منطقه قرار گرفتن بازار تهران و بسیاری از اماکن فرهنگی، مراکز و نهادهای دولتی، وزارت خانه ها و سفارتخانه ها در آن می باشد.
- این منطقه از سمت شمال به خیابان انقلاب اسلامی از جنوب به خیابان شوش، از شرق به خیابان ۱۷ شهریور و از غرب به خیابان وحدت اسلامی محدود است.
- تعداد خانوار ساکن در منطقه ۰۰۰/۹۱ خانوار و میزان رشد جمعیت ۵/۲ درصد در سال می باشد.
- منطقه از لحاظ جمعیتی با توجه به اینکه قطب تجاری - اقتصادی شهر می باشد، به دو بخش جمعیتی قابل دسته بندی است:
- جمعیت ساکن: جمعیتی که بطور دائم در منطقه سکونت دارند این بخش از ساکنین در حدود ۳۶۵۰۰۰ نفر می باشند.
- جمعیت شناور: جمعیتی که به واسطه موقعیت منطقه و سفرهای درون شهری در محدوده منطقه حضور می یابند این بخش از ساکنین در حدود ۱۴۰۰۰۰۰ می باشد.

موقعیت قرارگیری محدوده مورد مطالعه



- میدان حسن آباد یا ۳۱ شهریور در **بخش مرکزی تهران** و در مرز مناطق ۱۱ و ۱۲ قرار دارد.
- این میدان از شرق به میدان امام خمینی (توپخانه)، از غرب به میدان حر، از شمال به خیابان جمهوری و از جنوب به خیابان ابوسعید محدود است.
- خیابان‌های متصل به این میدان عبارتند از **خیابان امام خمینی شرقی**، **امام خمینی غربی**، **حافظ و وحدت اسلامی**.



شناخت تاریخے محدودہ



میدان حسن آباد یکی از معروف‌ترین و قدیمی‌ترین میادین ایران می‌باشد که ساخت آن به دوره قاجار بازمی‌گردد. قبل از ساخت میدان حسن آباد، در محل کنونی آن، باغ بزرگی قرار داشت که به متعلق به میرزا یوسف آشتیانی بود. میرزا آشتیانی با پیشرفت تهران این ملک را با توجه نام پسرش حسن، «حسن آباد» نام‌گذاری کرد. میدان تاریخی حسن آباد در سال ۱۳۰۹ ساخته شد. مدتی بعد، با درگذشت میرزا یوسف آشتیانی، زمین حسن آباد به ورثه او رسید. ورثه ملک حسن آباد را به صورت تکه‌تکه فروختند و تنها دو چهار راه در محله مسکونی حسن آباد باقی ماند.

تا پیش از طرح گسترش تهران این منطقه چهارراهی کوچک باقی ماند که در ناحیه شمال غرب آن روزهای تهران قرار گرفته بود. گذرگاه‌های این محله نیز به مانند دیگر گذرگاه‌های تهران قدیم کم‌عرض و پیچ در پیچ بودند. پس از تغییر سلطنت از قاجار به پهلوی، یکی از کارهای رضاشاه، مدرنیزاسیون در تهران بود. برای همین منظور یکی از افسران خود یعنی سرتیپ کریم آقا بوذرجمهری را برای اصلاح و بازسازی تهران به ریاست شهرداری برگمارد. در زمان بوذرجمهری بود که چهارراه حسن آباد به میدانی دایره‌ای شکل به شعاع ۴۵ متر و مساحت حدود ۶۵۰۰ متر بنا تبدیل شد و در سال ۱۳۰۹ به بهره‌برداری رسید. با ساخت بناهای گنبدی پیرامون این محله به هشت گنبد معروف شد.

عکس های قدیم از میدان ۹



در سال ۱۳۵۰ در پی بازسازی و زیباسازی میدان حسن آباد، یکی از چهار ساختمان گنبدی اطراف میدان تخریب شد و به جای آن در ضلع جنوب شرقی میدان، بانک ملی با نمای شیشه‌ای ساخته شد. این امر متأسفانه قرینگی میدان را از بین برد و به چهره جذاب آن خدشه وارد نمود. در سال ۱۳۸۰ دوباره میدان حسن آباد توسط شهرداری منطقه ۱۲ تهران بازسازی شد. در این بازسازی، سازه‌ای نمایشی به صورت دیواره و پوسته شماتیکی بر روی ساختمان مدرن بانک ملی ایجاد شد تا معماری قبلی میدان تا حدی بازگردد. این سازه نمایشی شبیه ساختمان گنبدی که در بازسازی اول ویران شد بر روی ساختمان بانک ملی ایجاد شد تا چهره و قرینگی پیشین میدان تا حدودی زنده شود.

در سال‌های اخیر تغییرات بسیاری در این منطقه ایجاد شده است. از جمله این تغییرات می‌توان به سنگ‌فرش شدن تمام خیابان‌های منتهی به میدان حسن آباد و ساخت زیرگذر شمالی-جنوبی برای پیوند خیابان‌های حافظ و وحدت اسلامی (شاهپور) در زیر میدان اشاره کرد. همچنین در این سال‌ها در اطراف میدان فروشگاه‌های ابزار و یراق‌آلات، در بخش شمالی آن، فروشگاه‌های مبلمان اداری و در قسمت جنوبی میدان، بورس فروش سیسمونی دایر گردیده است. از معروف‌ترین مکان‌های اطراف میدان می‌توان به موزه ملی ایران اشاره کرد.



۱۱ تغییرات نام میدان حسن آباد

میدان هشت گنبد:

میدان حسن آباد به شکل قرینه و منحنی‌شکلی با چهار ساختمان و هشت گنبد ساخته شده است. به گونه‌ای که میدان در وسط این ساختمان‌ها قرار گرفته است. به همین دلیل این میدان، میدان هشت گنبد هم شناخته می‌شود. معماری ساختمان‌های اطراف میدان توسط معمار برجسته ارمنی، لئون تادوسیان و قلیچ باقلیان انجام شد و گنبدهای اطراف میدان از آثار استاد نکووقت تک می‌باشد.

میدان ملك المتكلمين:

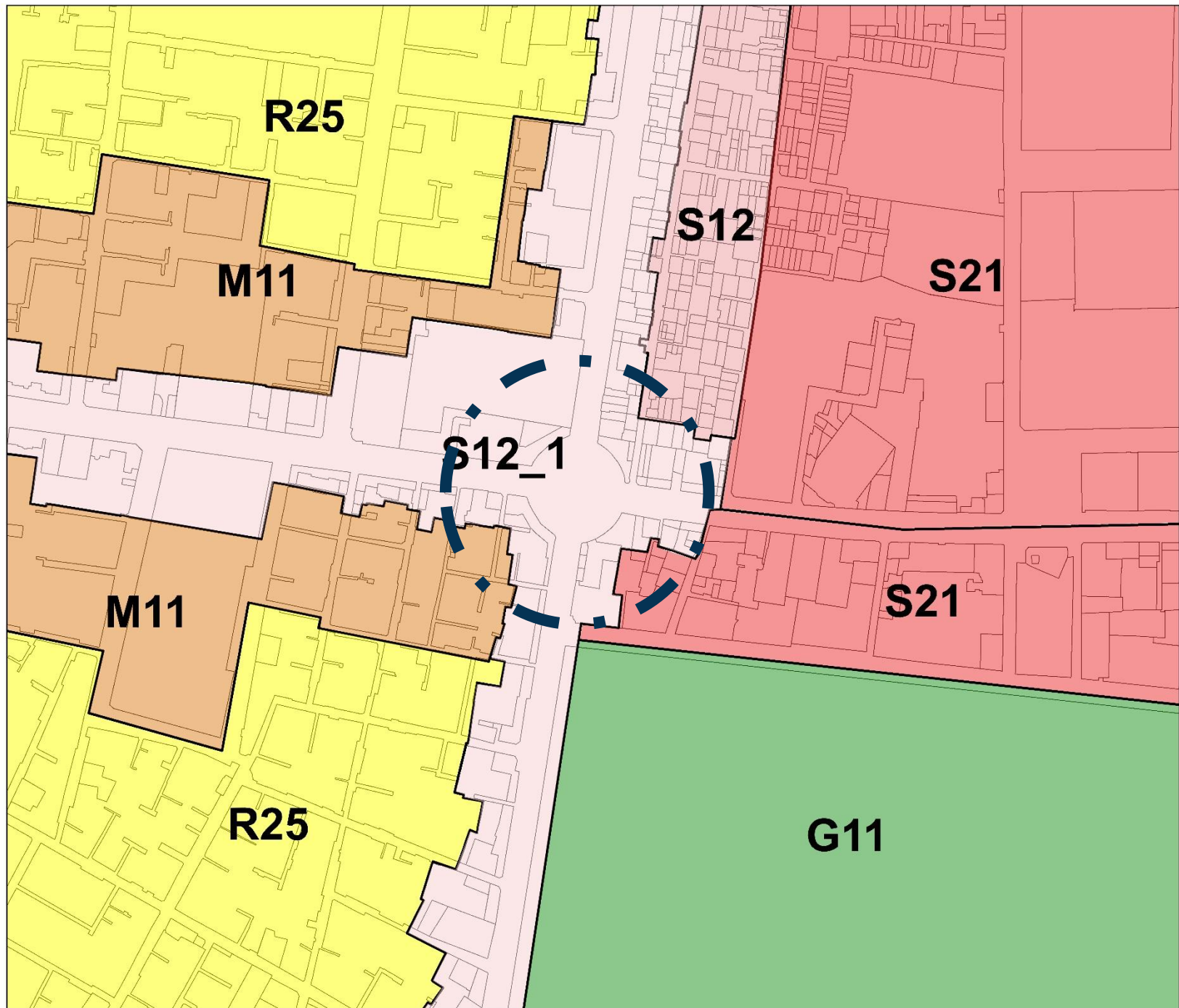
نام‌های دیگری هم به میدان حسن آباد نسبت داده شده است که از مهم‌ترین آن‌ها می‌توان به میدان ملك المتكلمين اشاره کرد. ملك المتكلمين که از واعظان مشروطه‌خواه بود، با فرمان محمدعلی شاه به قتل رسید. نام وی چندین سال پس از قتلش به میدان حسن آباد نسبت داده شد و تندیس وی در میدان نصب گردید. مهدی ملك‌زاده پسر ملك المتكلمين نقش اصلی در تغییر نام میدان حسن آباد به نام پدرش را داشت. موضوع عجیب در رابطه با این نام‌گذاری و تندیس این بود که تندیس ملك المتكلمين به دلایلی نامشخص قبل از انقلاب از میدان حسن آباد به انبار پارك شهر منتقل و سپس مفقود شد.


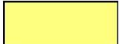


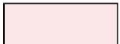
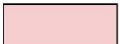


میدان ۳۱ شهریور:

میدان حسن آباد پس از انقلاب به نام میدان ۳۱ شهریور تغییر نام یافت و سرانجام دوباره به همان نام حسن آباد ثبت گردید.

نقشہ‌ها

نقشه پهنه بندی محدوده

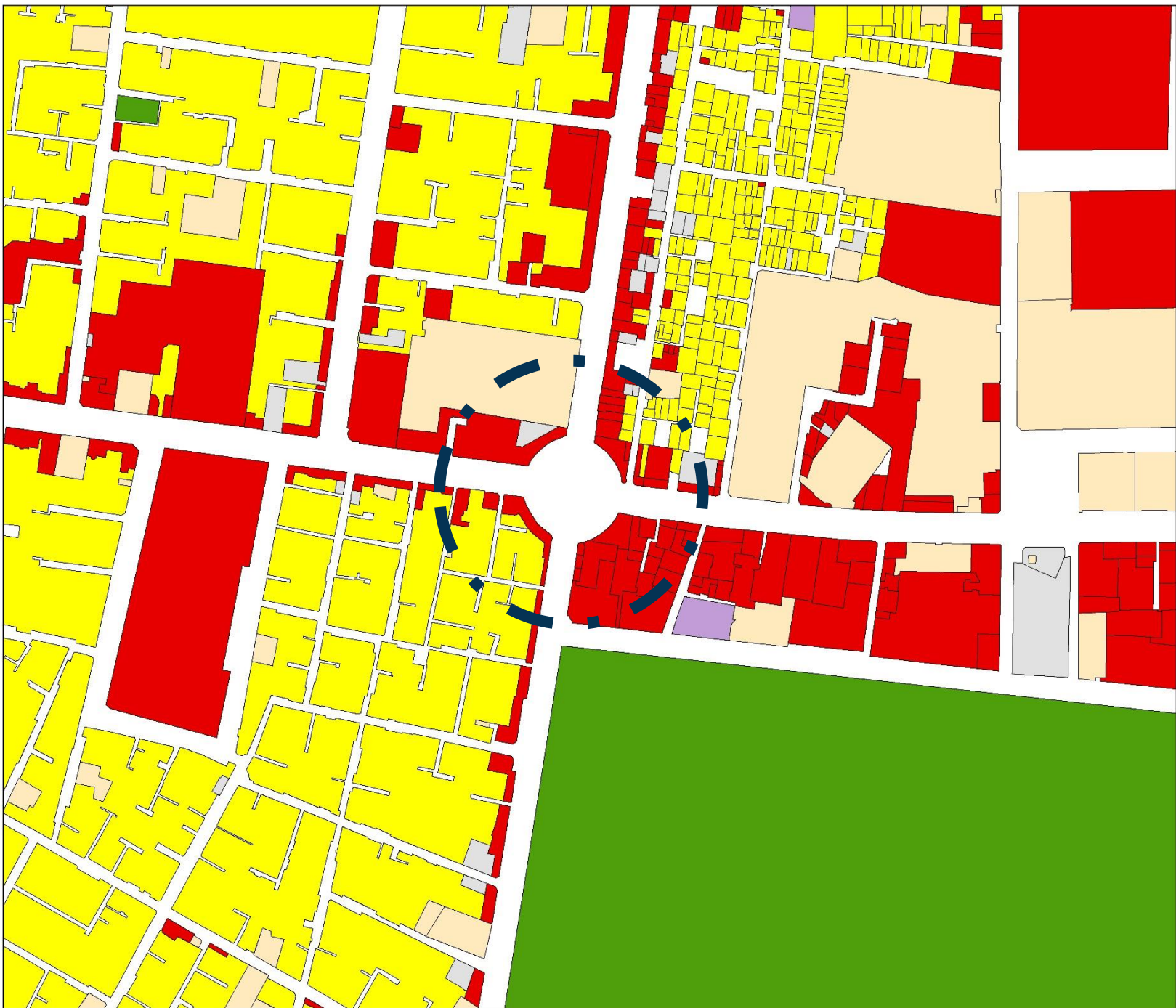











 	
دانشگاه خوارزمی	
دانشکده هنر و معماری	
شناخت و تحلیل فضای شهری	
نقشه پهنه بندی اراضی طبق ضوابط و مقررات طرح تفصیلی	
راهنما	
R25	
G11	
M11	
S12-1	
S12	
S21	
 شمال	استاد: دکتر احمدرضا کشتکار قلاتی
مقیاس: 1:1500	گروه کهنه‌ژ
شماره نقشه: ①	دانشجویان: هلیا احمدی مهران شجاعی سید محمد حسین طاهر طاهری سایه قربان بیگی زهره معصومی
نام پروژه: میدان حسن آباد	

کد	پهنه‌های اصلی	کد دو رقمی	پهنه‌ها	کد سه رقمی	مشخصات کلی زیرپهنه‌ها	حداکثر تراکم ساختمانی مجاز	حداکثر تعداد طبقات	حداکثر سطح اشغال	حداقل اندازه قطعات	حداقل عرض گذر (مجاور متر)	
R2	مسکونی ویژه	R25	مسکونی ویژه پهنه مرکزی	R251	مسکونی پهنه مرکزی	%۲۵۰	۵	%۵۰	۳۰۰ متر مربع	۱۲	
G1	فضای سبز عمومی	G11	پارک‌های شهری	G111	پارک‌های عمومی شهری	%۱۰	۲	شهری: %۳	۱۰ هکتار	احداث بنا محدود به دفتر اداری، نگهبانی، سرویس بهداشتی، خدمات پذیرایی و غذایی	
		G11		G112	پارک‌های ویژه (پارک بازی، پارک موضوعی و ...)	%۲۰		محلای: %۷	۱ هکتار	نگهبانی و تاسیسات نگهداری و بهداشتی	
						%۱۰		---	---	هرگونه ساخت و ساز در این پارک‌ها با تصویب کمیسیون ماده ۵ مجاز است.	
کد	پهنه‌های اصلی	کد دو رقمی	پهنه‌ها	کد سه رقمی	مشخصات کلی زیرپهنه‌ها	حداکثر تراکم ساختمانی مجاز	حداکثر تعداد طبقات	حداکثر سطح اشغال		حداقل عرض گذر مجاور	
								طبقات بالا	طبقات پایین		
M1	فعالیت یا مسکونی	M11	مختلط تجاری، اداری و خدمات با مسکونی	M111	محورهای مختلط فرامنطقه‌ای (فراشهری، شهری و حوزه‌ای) و بلند مرتبه با طرح توجیهی	%۴۴۰	۹-	%۸۰ تا ۲ طبقه	%۴۰	۷۵۰ متر مربع	۲۰
				M112	محورهای مختلط منطقه‌ای	%۳۵۰	۷	%۸۰ در همکف	%۴۵	۵۰۰ متر مربع	۱۶
				M113	محورهای مختلط زیر منطقه‌ای	%۲۸۰	۵	%۸۰ در همکف	%۵۰	۳۵۰ متر مربع	۱۴
				M114	گستره‌های مختلط	%۲۰۰	۴	%۵۰ در همکف	%۵۰	۳۰۰ متر مربع	۱۲

کد	پهنه‌های اصلی	کد دو رقمی	پهنه‌ها	کد سه رقمی	مشخصات کلی زیر پهنه‌ها	حداکثر تراکم ساختمانی مجاز	حداکثر تعداد طبقات	حداکثر سطح اشغال		حداقل عرض گذر مجاور	
								طبقات پایین	طبقات بالا		
S1	تجاری، اداری و خدمات	S12	محور ها و گستره‌های تجاری، اداری و خدمات	S121	محورهای ویژه بلند مرتبه (با طرح توجیهی)	%۷۵۰	۱۲ و بیشتر	%۸۰ تا ۳ طبقه	%۳۰	۳۰۰۰ متر مربع	۱۸
				S122	عملکرد در مقیاس فرامنطقه‌ای (فراشهری، شهری و حوزه‌ای)	%۴۴۰	۹	%۸۰ تا ۲ طبقه	%۴۰	۱۵۰۰ متر مربع	۱۶
				S123	عملکرد در مقیاس منطقه	%۳۴۰	۶	%۸۰ تا ۲ طبقه	%۴۵	۷۵۰ متر مربع	۱۴
				S124	عملکرد در مقیاس محله و ناحیه	%۲۳۰	۴	%۸۰ در همکف	%۵۰	۳۰۰ متر مربع	۱۲
				S125	گستره‌های ویژه بلند مرتبه (با طرح توجیهی)	%۶۰۰	۱۲ و بیشتر	%۷۰ تا ۳ طبقه	%۳۰	۲۵۰۰ متر مربع	۱۸
S2	مراکز و گستره‌های تجاری، اداری و خدمات (با غلبه سبز و باز)	S21	مراکز و گستره‌های تجاری، اداری و خدمات	S211	گستره‌ها و مراکز ویژه بلند مرتبه (با طرح توجیهی)	%۵۰۰	۱۲ و بیشتر	%۵۰ تا ۲ طبقه	%۲۰	۲۵۰۰ متر مربع	۱۸
				S212	عملکرد در مقیاس فرامنطقه‌ای (فراشهری، شهری و حوزه‌ای)	%۳۷۰	۱۱	%۵۰ تا ۲ طبقه	%۳۰	۱۵۰۰ متر مربع	۱۴
				S213	عملکرد در مقیاس منطقه	%۳۱۰	۸	%۵۰ تا ۲ طبقه	%۳۵	۱۰۰۰ متر مربع	۱۲
				S214	عملکرد در مقیاس ناحیه‌ای و محله‌ای	%۲۵۰	۶	%۵۰ در همکف	%۴۰	۵۰۰ متر مربع	۱۰







نقشه کاربری اراضی



 	
دانشگاه خوارزمی	
دانشکده هنر و معماری	
شناخت و تحلیل فضای شهری	
نقشه کاربری غالب اراضی	
راهنما	
	مسکونی
	تجاری و اداری
	فضای سبز
	خدمات شهری
	صنعتی و کارگاهی
	سایر
	استاد: دکتر احمدرضا کشتکار قلاتی
مقیاس: ۱:۱۵۰۰	گروه کهنه‌نژ
شماره نقشه: ۲	دانشجویان: هلیا احمدی مهران شجاعی سید محمد حسین طاهر طاهری سایه قربان بیگی زهره معصومی
نیم سال دوم تحصیلی ۹۹-۱۳۹۸	نام پروژه: میدان حسن آباد









نقشه دانه‌بندی



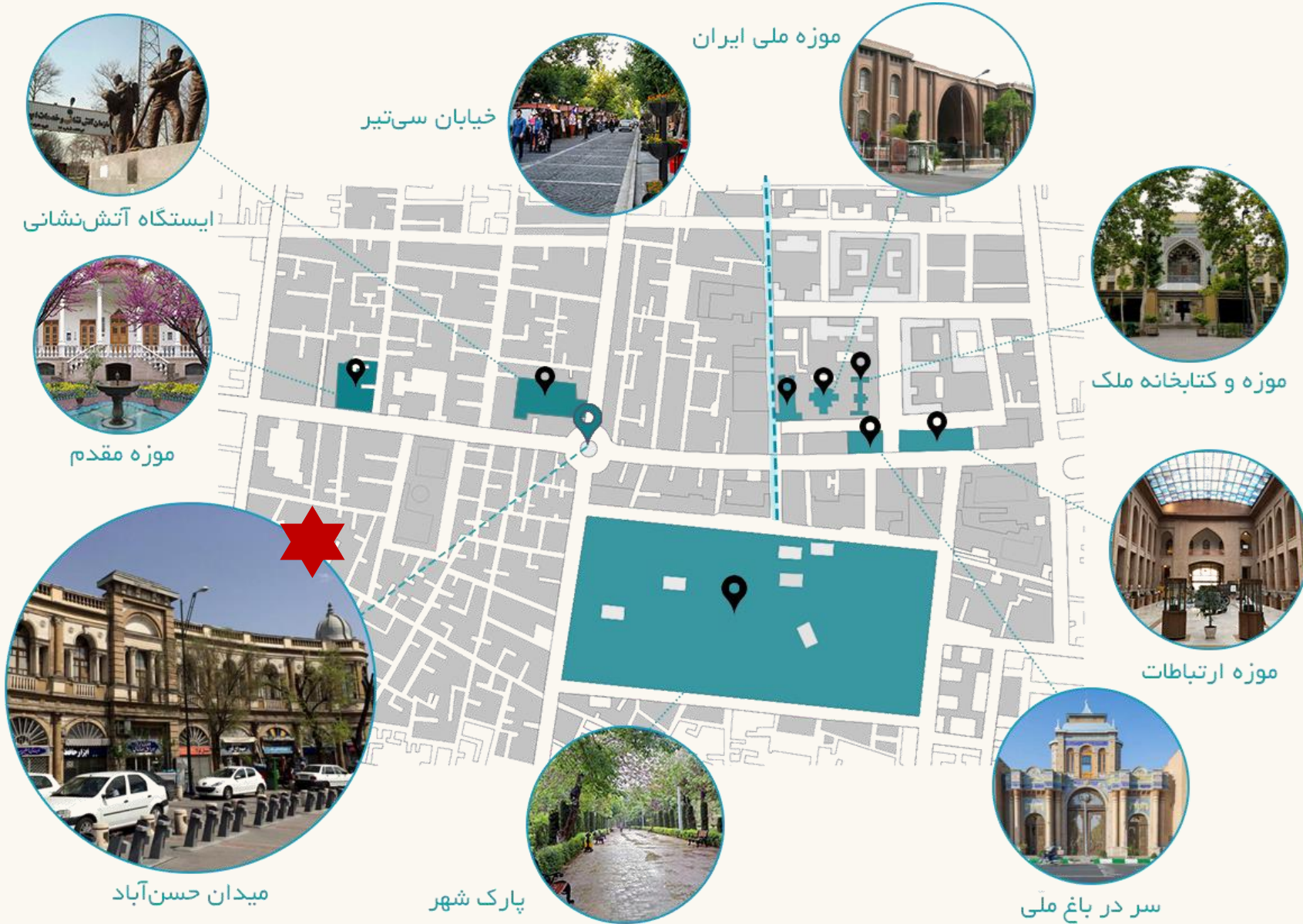
 	
دانشگاه خوارزمی	
دانشکده هنر و معماری	
شناخت و تحلیل فضای شهری	
نقشه دانه بندی اراضی	
راهنما	
 ریز دانه (کمتر از ۲۵۰ متر مربع)	
 متوسط دانه (بین ۲۵۰ تا ۸۰۰ متر مربع)	
 درشت دانه (بیش از ۸۰۰ متر مربع)	
 شمال	استاد: دکتر احمدرضا کشتکار قلاتی
مقیاس: ۱:۱۵۰۰	گروه کپندژ
شماره نقشه: ۴	دانشجویان: هلیا احمدی مهران شجاعی سید محمد حسین طاهر طاهری سایه قربان بیگی زهرا معصومی
نام پروژه: میدان حسن آباد	نیم سال دوم تحصیلی ۹۹-۱۳۹۸

نقشه سیمای شهر



 	
دانشگاه خوارزمی	
دانشکده هنر و معماری	
شناخت و تحلیل فضای شهری	
نقشه عناصر سیمای شهر	
راهنما	
نشانه	
گره	
لبه	
راه	
محل	
 شمال	استاد: دکتر احمدرضا کشتکار قلاتی
مقیاس: ۱:۲۰۰۰	گروه کپندژ
شماره نقشه: ⑥	دانشجویان: هلیا احمدی مهران شجاعی سید محمد حسین طاهر طاهری سایه قربان بیگی زهره معصومی
نیم سال دوم تحصیلی ۹۹-۱۳۹۸	نام پروژه: میدان حسن آباد

نقشه‌ابنیه مهم اطراف میدان



برزسے بدنہ میدان





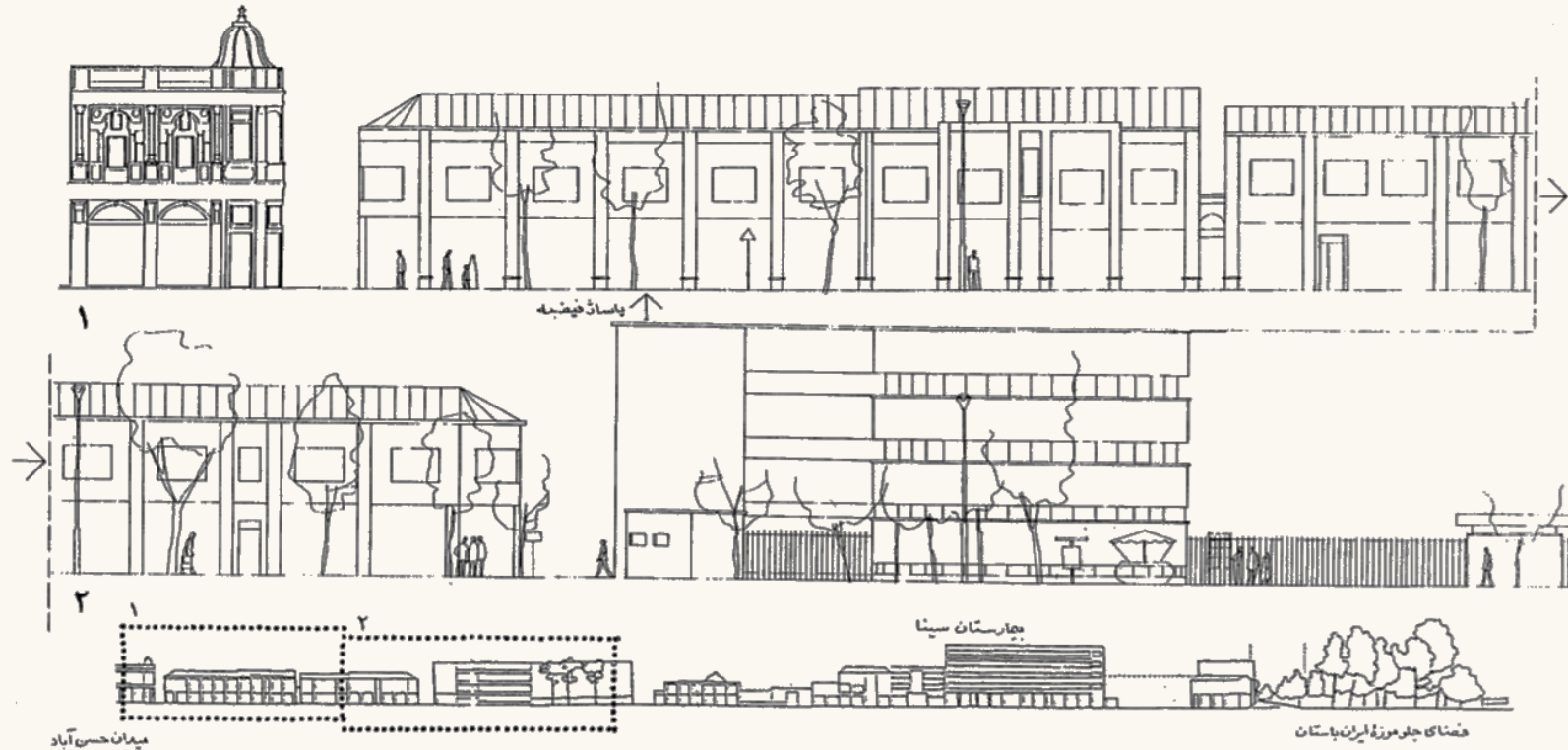
ترکیب بدنه اصلی میدان حسن آباد (۱۳۱۳ هجری شمسی) تقلیدی از آثار معمار مشهور ایتالیایی دوره رنسانس آندره آپالادیو است. در میدان حسن آباد از مایه اصلی پالادیو بهره گرفته شده است و این ترکیب اصالت ایرانی ندارد، تنها در مرکز بدنه‌ها ریتم شکسته شده که در خور توجه است. حدود ۶۰ سال پیش در دو سوم بدنه جنوب شرقی بانک ملی حسن آباد به صورت نامتقارن به سبک معماری مدرن احداث شد. بدنه بانک هرچند ارزش معماری دوره خود را داشت، اما بدون هماهنگی با بناهای پیرامون میدان طراحی شده است. در سال‌های اخیر طرحی برای اصلاح ترکیب بدنه به اجرا درآمد که تکرار بدنه قدیمی به صورت پوسته جلو بانک است.



❖ در این تصویر ترکیب تقریباً همانند سه بدنه باقیمانده میدان را می توان دید. این ترکیب در واقع جزئی از بدنه شمالی خیابان امام خمینی (ره) حدفاصل میدان حسن آباد و فضای جلو موزه باستان است.



❖ در این تصویر ترکیب واقعی (نزدیک به دید ناظر) بدنہ شمال غربی میدان را می توان دید.



❖ موقعیت این دو جزء از بدنه شمالی را می توان در تصویر سرتاسری بالا مشاهده نمود. تفاوت ترکیب بدنه میدان حسن آباد با بدنه پیوسته و ریتمیک دو طبقه- تقریباً به همان قدمت میدان حسن آباد- و ساختمان بیمارستان سینا به سبک مدرن درخور توجه است.



❖ دو تصویر مقابل که دید ناظر را از کنج شمالی و شمال شرقی میدان حسن آباد به نمایش می‌گذارد. ترکیب کنج‌ها در میدان‌ها و خیابان‌ها، در طراحی شهری نقش عمده‌ای در ارتباط فضاها دارد.

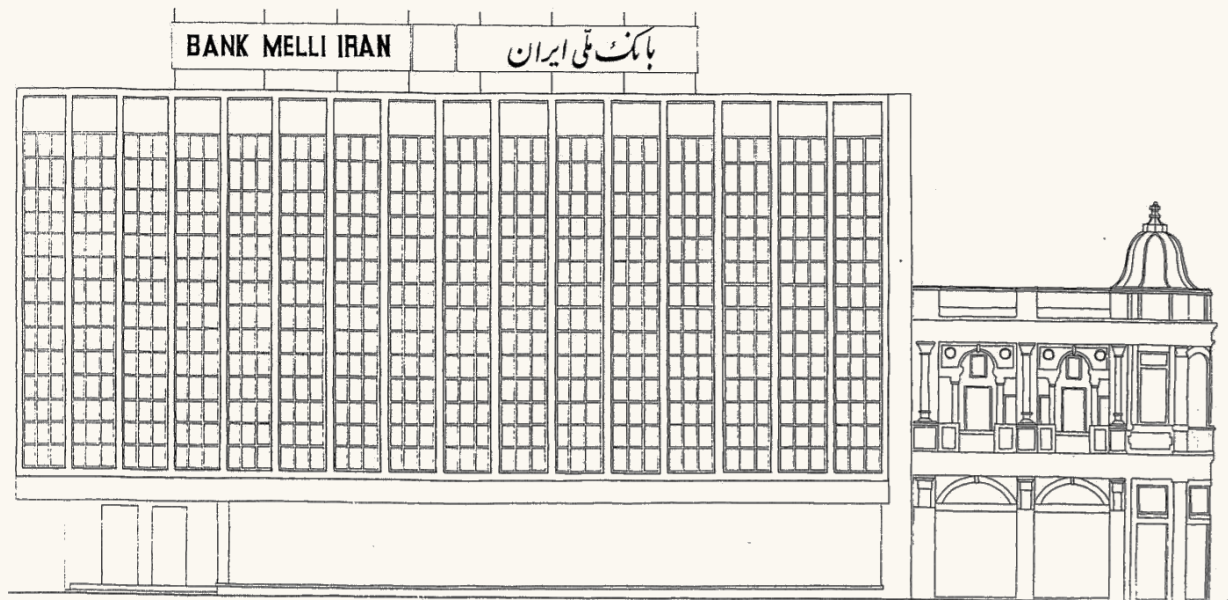


❖ تصویر مقابل مربوط به کنج جنوب غربی میدان حسن آباد و خیابان امام خمینی (ره) است. مجاورت ۵ ساختمان با ترکیب متفاوت، بدنه ناهماهنگی ایجاد کرده است.

پرزسے بدنہ میدان حسن آباد

بدنہ بانك ملی پیش از اجرای طرح هماهنگ سازی بدنہ

❖ سمت جنوبی میدان حسن آباد که ترکیب بانك ملی ایران را مجاور قسمتی از بدنہ قدیمی نشان می دهد.



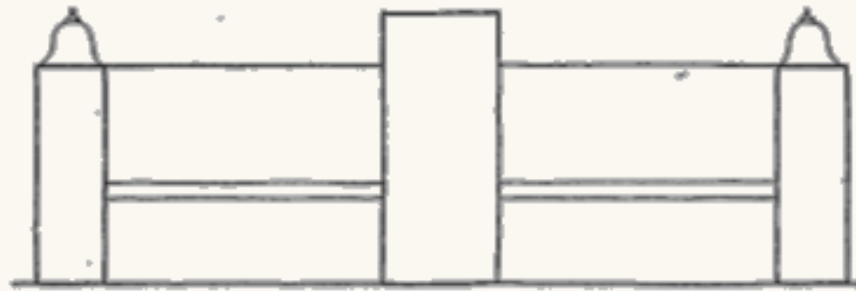
❖ دید ناظر که بانك ملی را در کنج میدان و ورودی خیابان امام خمینی (ره) نشان می دهد. بنای شش طبقه سمت چپ جزء بانك نیست اما در ایجاد بدنہ ناهماهنگ بدتر از بانك عمل می کند



پرزسے بدنہ میدان حسن آباد

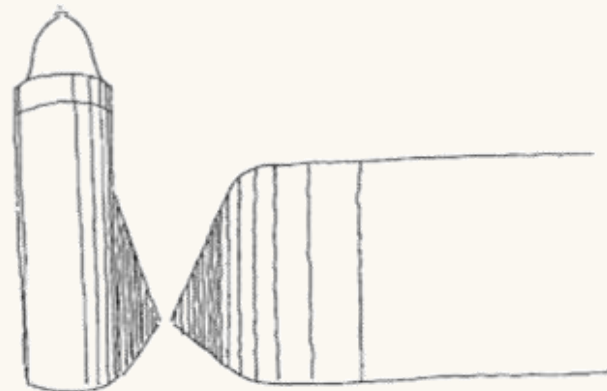
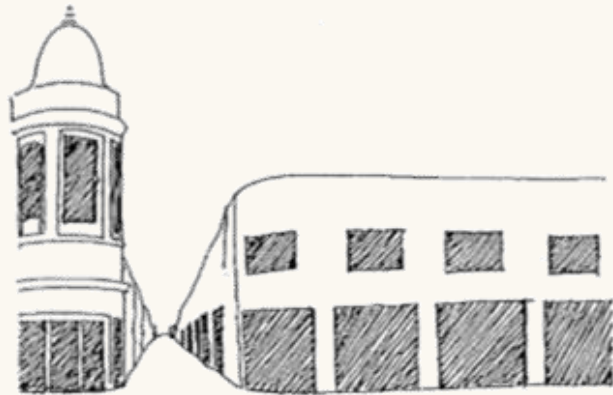
بدنہ بانک پس از اجرای طرح هماہنگ سازی بدنہ





در تجرید ترکیب بدنه میدان حسن آباد در شکل مقابل سه جز عمودی و اساسی غالب در ترکیب بدنه تاریخی را می‌توان دید که شامل جزء اصلی مرکزی و برج‌های کناری است و تصویر همچنین ترکیب ریتمیک جرزها، سطوح منازرها و ردیف پنجره‌های طبقه دوم را نشان میدهد.





در طراحی شهری ترکیب اصلی تقاطع‌ها و کنج‌ها نقش عمده‌ای در ارتباط فضاها با یکدیگر دارند. عبور از فضایی و ورود به فضایی متفاوت از طریق کنج‌ها صورت می‌گیرد. کنج‌ها از جمله عناصر تعریف‌کننده حد و مرز فضاهای شهری است. تصویر مقابل کنج تقاطع گرد و استوایی میدان حسن آباد- خیابان امام می‌باشد. در این نمونه ورودی‌ها، مغازه‌ها و پنجره‌ها به صورتی هماهنگ و منظم جای داده شده‌است.

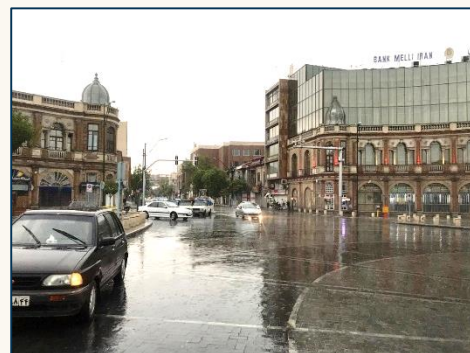
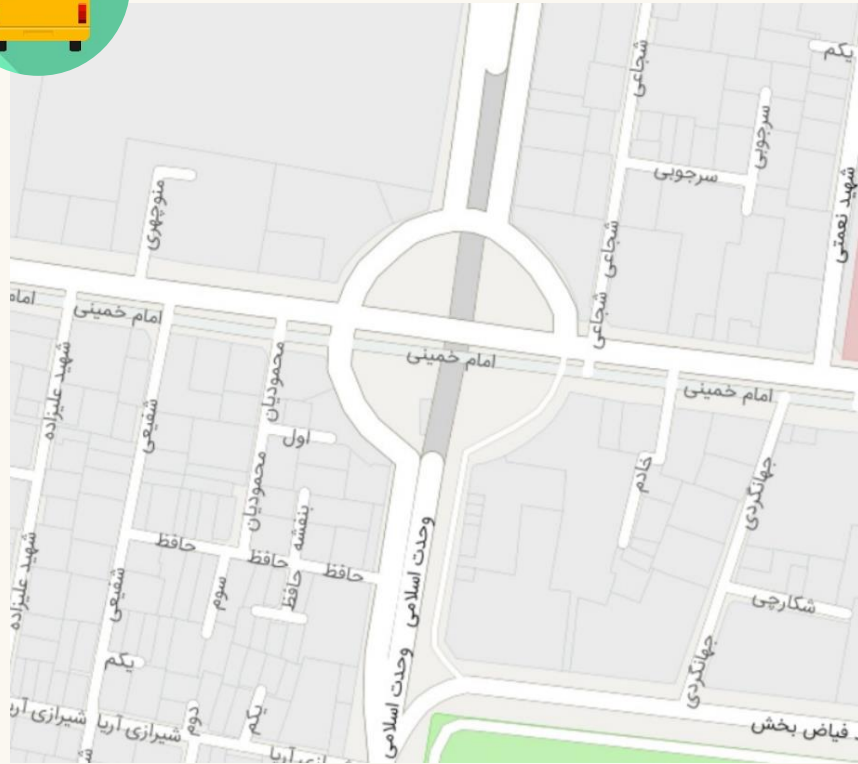
بررسے وضعیت دسترسے وراهها



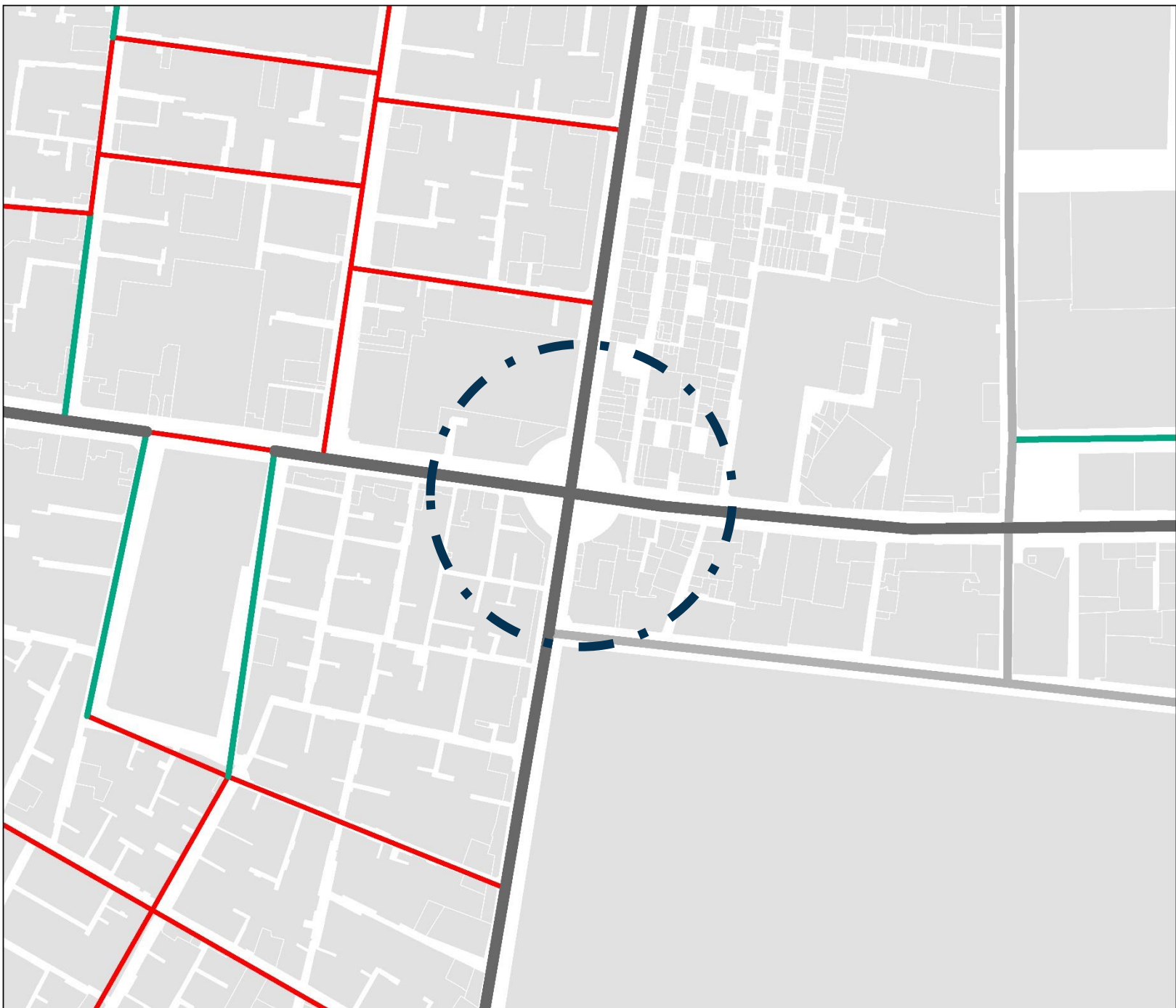
وضعیت دسترسی میدان حسن آباد

میدان حسن آباد در محل تقاطع خیابان‌های امام خمینی (ره)، حافظ و وحدت اسلامی واقع گردیده است. الگو حرکتی در این میدان در دو راستای **شمال به جنوب (از طریق زیر گذر) و شرق به غرب** می‌باشد. با وجود سادگی الگوی حرکت به دلیل تقارن فیزیکی موجود، گاهی همین عامل سبب ایجاد مصائبی در تشخیص مسیرها نیز می‌شود. همچنین دسترسی به این میدان از طریق **مترو** نیز امکان‌پذیر است که که برخی اوقات حجم تردد در ورودی‌های آن سبب ایجاد اختلال در فضای پیاده‌رو می‌شود.

با توجه به **تعداد زیاد تقاطع‌های منتهی** به خیابان‌های اطراف میدان و همچنین اندازه متوسط بلوک‌های پیرامونی، می‌توان **حد نفوذپذیری نسبتاً بالایی** را برای این خیابان‌ها و میدان حسن آباد در نظر گرفت.



نقشه سلسله مراتب دسترسی راه‌ها



 	
دانشگاه خوارزمی	
دانشکده هنر و معماری	
شناخت و تحلیل فضای شهری	
نقشه سلسله مراتب دسترسی راه‌ها	
راهنما	
	آزادراه و اتوبان
	شریانی درجه ۱
	شریانی درجه ۲
	جمع و پخش کننده
	دسترسی محلی
	استاد: دکتر احمدرضا کشتکار قلاتی
مقیاس: ۱:۱۵۰۰	گروه کهن‌دژ
شماره نقشه: 	دانشجویان: هلیا احمدی مهران شجاعی سید محمد حسین طاهر طاهری سایه قربان بیگی زهره معصومی
نیم سال دوم تحصیلی ۹۹-۱۳۹۸	نام پروژه: میدان حسن آباد



- ۱- عبور سریع وسایل نقلیه
- ۲- عبور تعداد زیادی موتور سیکلت که الودگی صوتی فراوانی ایجاد می کند
- ۳- عدم تناسب عرض خیابان با حجم تردد وسایل نقلیه (به رغم طرح ترافیک)
- ۴- فقدان عقب نشستگی در بخش هایی از سطح سواره رو برای توقف موقت وسایل نقلیه
- ۵- افزایش تصادفات در میدان به علت باز گذاشتن وسط آن

بررسے عوامل بصری و هویتے



عوامل شکل دهنده هویت مکانی فضاهای شهری

معیارهای بررسی هویت مکانی	عوامل شکل دهنده هویت مکانی	
<ul style="list-style-type: none"> • فرم و اندازه، هندسه، تناسبات • بافت و تزئینات • روابط و چیدمان 	<ul style="list-style-type: none"> • سازمان کالبدی و محیط مصنوع (بناها، مبلمان شهری، منظر شهری، چشم انداز و ...) 	کالبد مکان
<ul style="list-style-type: none"> • کاربری اداره ها، سازمان ها و مراکز • فعالیت های موجود در مکان (دستفروش ها، عریضه نویس ها، تردد سواره و پیاده و ...) 	<ul style="list-style-type: none"> • نوع کاربری مکان (مسکونی، تجاری، اداری، و...)، فعالیت مردم به صورت سواره و پیاده 	کاربری مکان
<ul style="list-style-type: none"> • تعاملات اجتماعی • اتفاقات تاریخی • مفاهیم و نمادها 	<ul style="list-style-type: none"> • ارزش ها، تداعی ها، باورها، رفتارها، خاطره ها، رویدادها 	روح مکان

بررسی عوامل اساسی هویت مکانی در میدان حسن آباد

میدان	انسان	مکان	زمان
میدان حسن آباد	<p>انسان به عنوان استفاده کننده: استفاده کنندگان از این میدان شامل دو گروه؛ کارمندان، بازاریان، شاغلان و فروشندگان و بقیه مردمی که در میدان حضور دارند، می شود.</p> <p>انسان در مقام طراح و سازنده: ترکیب بدنه میدان تقلیدی از معماری آندره آپالادیو است. مهندس محاسب آن، لئون تادوسیان بوده و احداث آن را به برادران ایلقانیان نسبت داده اند و بانک ملی از کارهای فروغی می باشد.</p>	<ul style="list-style-type: none"> مکان به مثابه فضای تجربه شده: آگاهی از این فضای تجربه شده میدان حسن آباد (با نظرسنجی از شهروندان آن و از طریق پرسشنامه حاصل میشود). مکان به مثابه فضای دارای ویژگیهای کالبدی: قرار گرفته در شهر تهران و دارای ویژگیهای کالبدی شامل: استفاده از مصالح بومی در همه بناهای میدان به غیر از ساختمان بانک ملی و همچنین اجرای نمای آجری در سه جداره میدان و نمای شیشه ای در جداره چهارم میدان (ساختمان بانک ملی) و ویژگیهای کالبدی میدان متفاوت با دیگر بناهای اطراف این میدان و حتی سایر میادین شهر 	<ul style="list-style-type: none"> تخریب ابنیه قدیمی بخش جنوب شرقی میدان و احداث ساختمان بانک ملی نماسازی بانک ملی به شکل سه وجه دیگر (پوسته آجری بر روی نمای شیشه ای) تغییر کاربری به بانک صادرات و بانک شهر در ضلع غربی میدان و مسدود شدن طبقه دوم ساختمان های میدان برداشتن آبنمای وسط میدان و نصب مجسمه آتش نشان در ضلع شمالی میدان احداث آتش نشانی در ضلع شمال غربی میدان ایجاد زیرگذر سواره و پارکینگ در کناره های میدان رویدادهای اجتماعی و سیاسی مانند اعدام و کشتار در زمان پیش از انقلاب اسلامی

بررسی عامل کالبد مکان به عنوان یک عامل هویت بخش

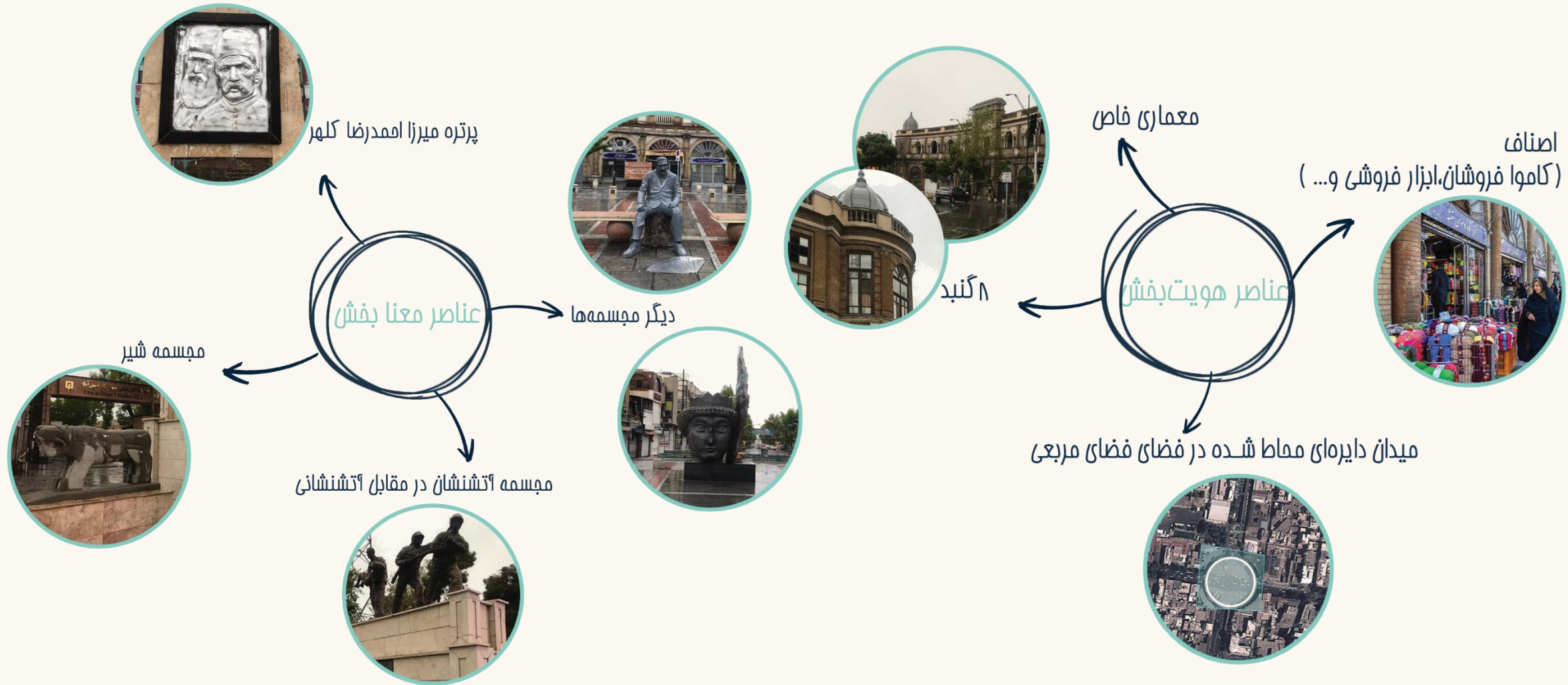
عوامل شکل دهنده	هویت مکانی	میدان حسن آباد
کالبد مکان محیط مصنوع و سازمان کالبدی	فرم، اندازه و تناسبات	همه بناهای میدان پلانی به صورت ربعی از دایره، محاط در مربع دارند. سه وجه همسان میدان با نمای آجری • ترکیب قوس - نعل در گاه در فاصله میان ستون‌ها • تزئینات آجری سرستون‌ها و دست‌اندازهای ایوان و بام‌ها و تزئینات گل‌های هشت‌پر با گچ • دارای ریتم و تقارن و ۸ گنبد فلزی به تقلید از گنبدخانه سن پیترو اثر براماتنه رویکرد سبک معماری در نما: کالسیک غربی شیوه طرح و نقش: غیر ایرانی (کیانی، ۱۳۹۲، ۲۶). وجه چهارم میدان (ساختمان بانگ ملی) • نمای شیشه‌ای و پوسته آجری • استفاده از بتن • در تضاد از نظر ارتفاع با سایر بناهای میدان (۵ طبقه) رویکرد سبک معماری در نما: مدرن
	بافت و تزئینات	چیدمان مبلمان به صورت متقارن

بررسی عامل کاربری مکان به عنوان یک عامل هویت بخش

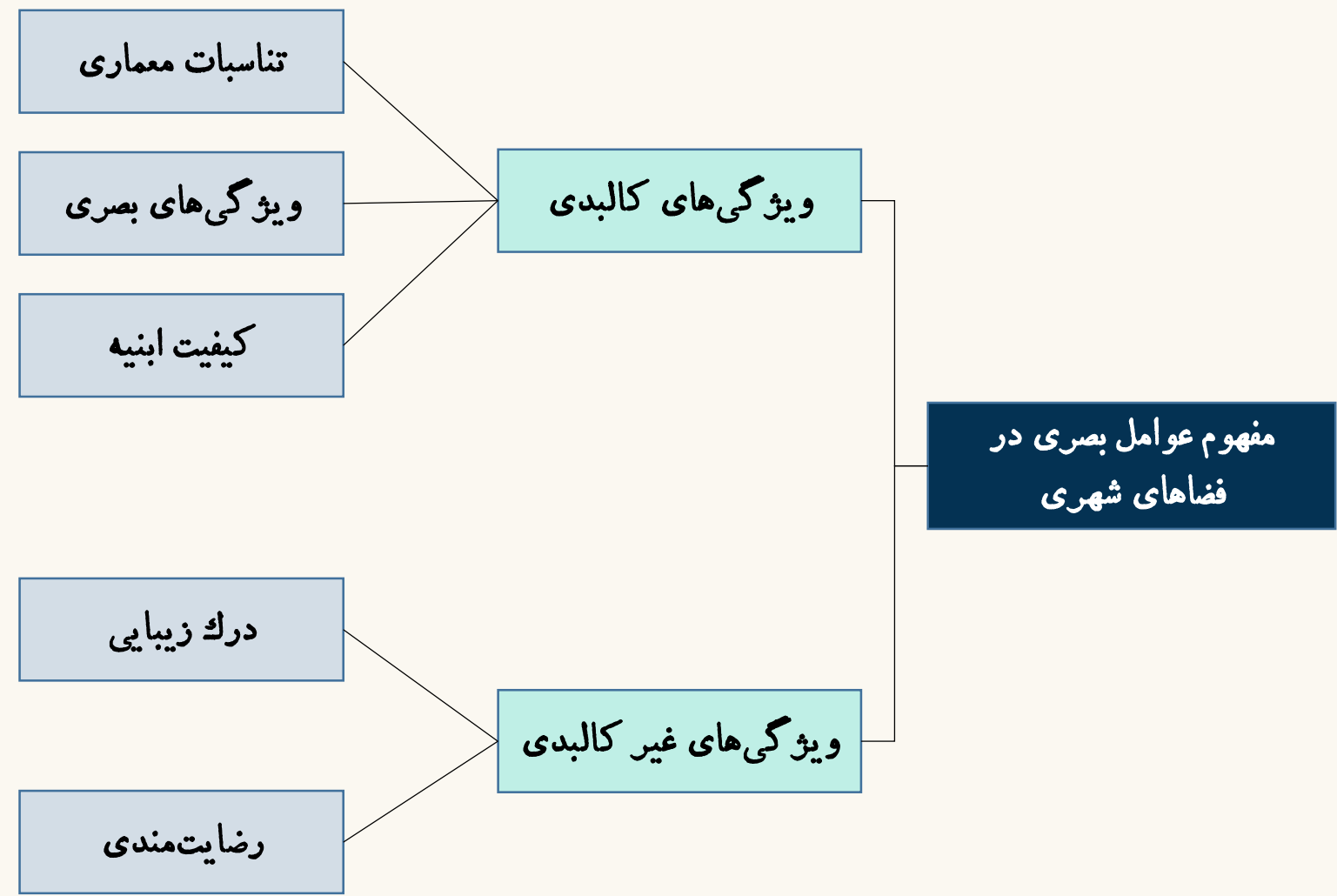
عوامل شکل دهنده	هویت مکانی	میدان حسن آباد
کاربری مکان کاربری مکان و فعالیت انسان در آن مکان	کاربری بناها	<ul style="list-style-type: none"> • کاربری های میدان اعم از اداری و تجاری • میدان علاوه بر نقش ارتباطی، نقش تجاری دارد.
	فعالیت های موجود در مکان	<ul style="list-style-type: none"> • وجود دستفروش ها در مقابل ایستگاه مترو • بخشی از میدان به صورت پیاده بوده و در بخشی از آن امکان تردد سواره وجود دارد.

بررسی عامل روح مکان به عنوان یک عامل هویت بخش

عوامل شکل دهنده	هویت مکانی	میدان حسن آباد
روح مکان	تعامالت اجتماعی	<ul style="list-style-type: none"> • هر روز به محل کار رفتن کارمندان و بازاریان • قرار ملاقات افراد با یکدیگر در این میدان • وجود مترو در وسط میدان و تعامل افراد در آن مکان • پاتوق‌های کنار بانک‌ها و بازاریان جلوی درب مغازه‌های خود • دستفروش‌های کنار پیاده‌روهای اطراف میدان باعث اجتماع مردم شده است. • بازاریان با یکدیگر در محل‌های نشستن و جلوی درب مغازه‌ها، حس اجتماع را نشان می‌دهد.
	رویدادها و اتفاقات تاریخی	<ul style="list-style-type: none"> • عملکردهای فرهنگی در اطراف این میدان • اعدام و کشتار در زمان پیش از انقلاب اسلامی و اعتراض کارگران در این میدان
ارزش‌ها، تداعی‌ها، باورها، رفتارها، خاطره‌ها و رویدادها	مفاهیم، نمادها و زیبایی‌ها	<ul style="list-style-type: none"> • بناهای تاریخی میدان و نماهای خاص آن و همچنین قرارگیری در بافت تاریخی • پیشینه تاریخی و فرهنگی و سیاسی - حکومتی غنی میدان • نقش تجاری میدان • یک مکان مشخص و شناخته شده، به علت قرارگیری این میدان در بافت تاریخی و همچنین به دلیل کالبد متمایز آن • مصالح سنتی چون آجر، فرم گنبد‌ها، تزئینات سرستون‌ها، ایوان‌ها و بام جملگی با گل‌های هشت‌پر گچبری شده، درها و پنجره‌های چوبی بنا • وجود مجسمه آتششان در مقابل آتششانی



مفهوم عوامل بصری در فضاهای شهری



بررسی ویژگی‌های کالبدی (از عوامل بصری)



معماری کلاسیک غربی

تزئینات آجری سرستون‌ها و دست‌اندازهای
ایوان و بام‌ها

تزئینات گل‌های هشت‌پر با گچ

دارای ریتم متقارن با ۸ گنبد فلزی البته
بانک ملی کمی این نظم را بهم زده

معماری و تناسبات

بررسی ویژگی‌های کالبدی (از عوامل بصری)



شمال شرقی



شمال غربی



جنوب شرقی



جنوب غربی

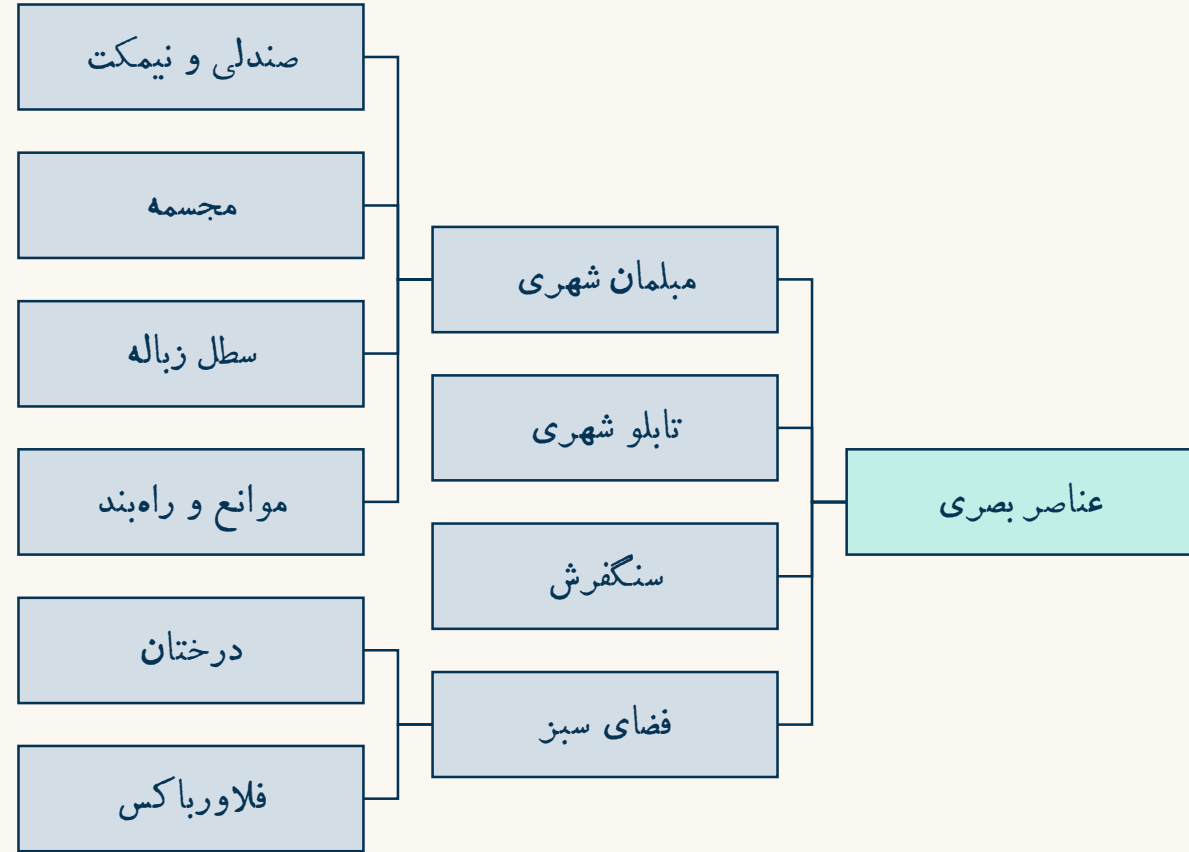
ساختمان جنوب شرقی نوساز

ساختمان شمال شرقی و جنوب غربی قدیمی و
نیازمند مرمت

ساختمان شمال غربی نیازمند بازسازی

کیفیت ابنیه

۴۶ بررسی ویژگی‌های کالبدی (از عوامل بصری)



باتشكر از توجه شما